

Author: Bánhegyi, Zsolt

Affiliation: TSPC

Title: LOCAL PRACTICE

Citation: Metszet, Vol 15, No 1 (2024), pp 48-53,

<https://doi.org/10.33268/Met.2024.1.7>

Received: 18 January 2023

Accepted: 02 February 2024

Published: 26 February 2024

UNIVERSITY OF PHYSICAL EDUCATION AND
SPORTS SCIENCES CSÖRSZ STREET BLOCK,
BUDAPEST, HUNGARY; ARCHITECTS: MIHÁLY
KÁDÁR and SZILVIA KÖNÖZSI

Located at the intersection of Budapest's BAH
Junction, one of the busiest road and tram nodes, the
designer's had to initially consider what could possibly
happen here in terms of developing a sports facility.
Obviously, the road network poses questions of user
safety, an existing ambulance station, and need for a
university sports hall. The answer being to develop an
enclosed sports arena above the ambulance station
which in turn shields the outdoor athletics field and
football pitch from the traffic zones.

01

02

03

HELYSZÍNI GYAKORLAT

TESTNEVELÉSI ÉS SPORTTUDOMÁNYI EGYETEM CSÖRSZ UTCAI TÖMB |

BUDAPEST

Tervezők vagytok, mit fogtok ti ott csinálni? – hangzott el
többször a kérdés, amikor 2020 szeptemberében megkezdődött
a Testnevelési és Sporttudományi Egyetem Csörsz utcai tömbjének
kivitelezése.

01

Déli távlati kép

02

Helyszínrajz

03

A sportcsarnok nyugati homlokzata

ÉPÍTÉSZ | ARCHITECT
Kádár Mihály, Könözi Szilvia

FOTÓ | PHOTO
Hlinka Zsolt

SZERZŐ | AUTHOR
Bánhegyi Zsolt

—Bár a tervek elkészültek, mégis mindennapos jelenlétet igénylő megbízást kaptunk a megvalósítási szakaszra. Ez nem megszokott tervezői művezetés volt, hanem folyamatos asszisztencia, tervkövetés, BIM-szolgáltatás, tervtár, teljes támogatás, és mint később kirajzolódott, számos új feladat, tervezői kihívás.

—A tervezői feladatok második felvonása olyan helyzetekben jelenik meg, amikor egy hosszú folyamat időközi módosításait kell kezelni. Körülmények, szándékok és személyek nagy eséllyel változhatnak hat év alatt. A TE esetében az épület kisebb-nagyobb módosításai mellett mentőállomást és visszafordító sávot kellett tervezni, valamint lelátókat, pályákat, közműveket és az energiaellátást áttervezni. A projekt nehézségét, kihívását tehát nem önmagában egy magasépítési feladat adta. A komplexitást az épületeken túl a speciális környezeti adottságok, udvartéri elemek, sportpályák egyedi telepítési feltételei,

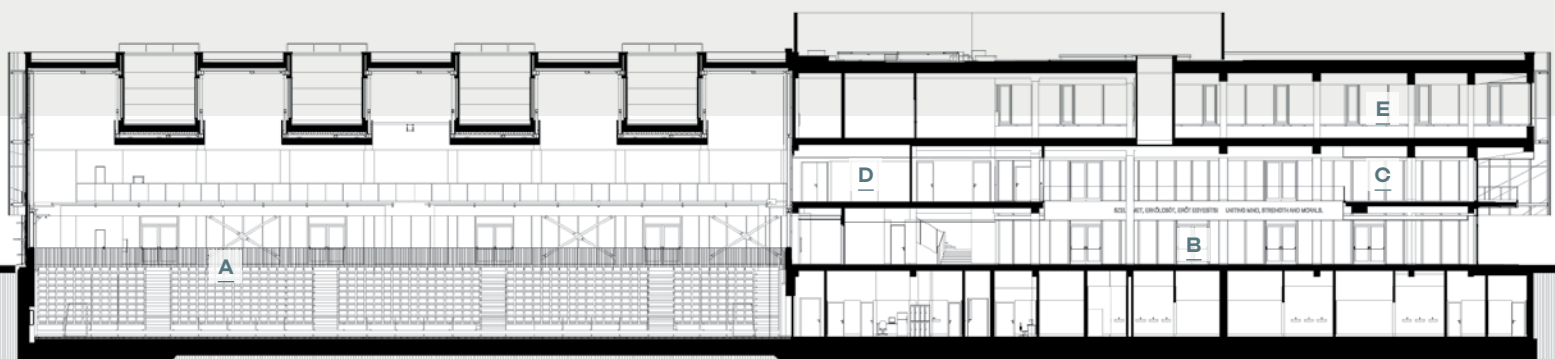
műtárgyak, külső út- és közműcsatlakozások összessége rajzolja ki.

—Buda központi részén, a Csörsz utca–Alkotás utca–BAH-csomópont–Avar utca által határolt területen több évtizede működik az egykori TF sporttelep, mai nevén a Testnevelési és Sporttudományi Egyetem Dr. Koltai Jenő Sportközpontja. A I–XI–XII. kerületek találkozási pontjában fekvő tervezési terület egy léptékváltás helyszíne is. Egyfelől az M1–M7 autópályák forgalma érkezik kétszer három sávban az Alkotás utcára, másik oldalon pedig már a Csörsz park játszótére és szomszédos lakóházai határolják a teret. Az egyetem múltja [1] egészen 1925-ig nyúlik vissza, mikor Klebelsberg Kuno közoktatásügyi miniszter jóváhagyta a Magyar Királyi Testnevelési Főiskola szervezeti szabályzatát. A sporttelep területén ekkor még a tabáni temető található, amelyet az 1930-as évek elején számolnak fel, [2] és csak később, 1948-ban kezdődik meg

01

04

05

a sportpálya építése. A régi, Hegyalja úttal párhuzamosan szervezett atlétikai pályát foci- és tenispályákkal kiegészítve használták a sportolók. Az elmúlt években a pályák már sem minőségben, sem kapacitásban nem feleltek meg az igényeknek. 2017-ben fogalmazódott meg a fejlesztési szándék, a szabadtéri sportterület kapacitásnövelését és egy sportcsarnok építését tűzve ki célként. Erre adott választ 2018–2019-ban Kádár Mihály, Könözi Szilvia és Faltusz Csaba építészek vezetésével a TSPC Kft. csapata. Két szabadtéri pályának és egy sportcsarnoknak kerestek új elrendezést. Mindezt úgy, hogy közben egy meglévő mentőállomás, tenispályák, egy Avar utcai visszafordító sáv és sok külső kötöttség szempontjaival kellett megfogalmazni a koncepciót.

—Az új koncepció alapvetése, hogy elfordítja a nyolcsávos futókörrrel rendelkező, időközben nemzetközi szinten is minősített atlétikai pályát. Hossztengelyével a BAH-csomópontra néz. A pálya déli íve egyben ki is rajzolja

a támfalas telekhatárt egy domináns „kolonnád” jellegű térhatárolással. Az elrendezés így helyet hagy egy másik, nagyméretű műfüves focipályának is a keleti telekrészen, valamint a kettő közé ékelődő sportcsarnoknak.

—A 3,8 hektáros terület főbejárata a Csörsz utcában maradt, hasonlóan, mint korábban. Atlétikai rendezvények esetén pedig megnyitható az Alkotás úti személykapu is. A déli és nyugati telekhatárok mentén változó szintkülönbség alakul ki. Egy íves, hosszan végigfutó támfal készült válaszul. A kültéri pályák szintje és a környezet változó terepvonala közti eltérés a BAH-csomópont irányába jelentős, a 4 métert is meghaladja. Ezen a fronton nyílik meg a térszín alatti mentőállomás. A támfalon acélszerkezetű térhatárolás készült, a már említett kolonnád: egy fémoszlopokra rögzített acél sodronyháló, vízszintes elemekkel, világítással. A szándék, hogy az Alkotás út és Hegyalja úti felüljáró forgalmát határozottan lezárja-felfogja a sportolóktól, egyértelműen kiolvasható.

02

- A | Küzdőtér és lelátó
- B | Előcsarnok
- C | Galéria
- D | VIP és szeminárium terem
- E | Konditerem

- 04 | Küzdőtér mobil lelátóval, center- és keresztpályákkal
- 05 | Hosszmetszet
- 06 | Klírázás a szemináriumteremből a csarnoktérre

Szerencsés, hogy a BAH-csomópont irányába néző telek sarkon végül egy íves, nem sarkos átfordulás született. A pillérek elsőre meghökkentő mérete távolabbról szemlélve kerül arányba, ahonnan jobban befogható a terület léptéke.

—A sportszarnok az élő- és műfüves focipálya közt találta meg a helyét. Láthatóan az épület és udvartéri funkciók teljesen betöltik a telek adta lehetőségeket. A Csörsz utcára merőlegesen szervezett geometrikus formát fémköpeny fedi, eltartva a homlokzattól. A zárt tömeg csak a főbejáratnál és a sportszarnok küzdőtere mentén nyílik meg a földszinti zónában. A küzdőtér a pincszintre került, 1380 fős mobil lelátóval rendelkezik, további galériaszinttel és VIP-területekkel. A lelátók behúzásával keresztirányba két kézilabdapálya is használható, ami jelentős kapacitásbeli fegyvertény az egyetem életében. A csarnoktér két oldali teljes felnyitása kifejezetten látványos a lelátó felső soraiból, földszinti közlekedőjéről. Az átláthatóság jól összekapcsolja a három fő elemet: a kézilabdapálya terét a műfüves és élőfüves pályák látványával. A rácsostartók övmagasságában megnyitott

tetőbevilágító logikus megoldás. Láthattunk már hasonló kísérleteket nemzetközi kitekintésben is, például az Arteixo Sportközpont esetén, A Coruña városában. [3] A 2. emeleti edzőtermi részleg jelentős tényező az oktatásban és a kiszervezett szolgáltatásokban egyaránt, a maga 1000 m² alapterületével és kiemelkedő színvonalú gépparkjával. Érdekes megjegyezni, hogy egy több mint 200 férőhelyes mélygarázs készült még a műfüves focipálya alatt, amely a pincszinten kapcsolódik a főépülethez. Ebből csupán egy zöldtetős, ék formájú lehajtott látunk a felszínen, a Hegyalja úttal párhuzamosan elnyúlva.

—Szokatlan, hogy egy egyetemi campus esetében egy mentőállomás is a tervezési program része. Az egyedi helyzet magyarázata, hogy a Budai Mentőállomás már több mint két évtizede a BAH-csomóponttól működteti stratégiai fontosságú, nagy területi lefedettséget biztosító állomását. Eredetileg a mentőállomás áthelyezése volt tervben, de végül az egyetem, a mentőszolgálat és a kerületi városvezetés közösen határozott az állomás megtartásáról. A pozíció tehát maradt, a szükséges forrás biztosítása után a bővítés, korszerűsítés irányába indult

07

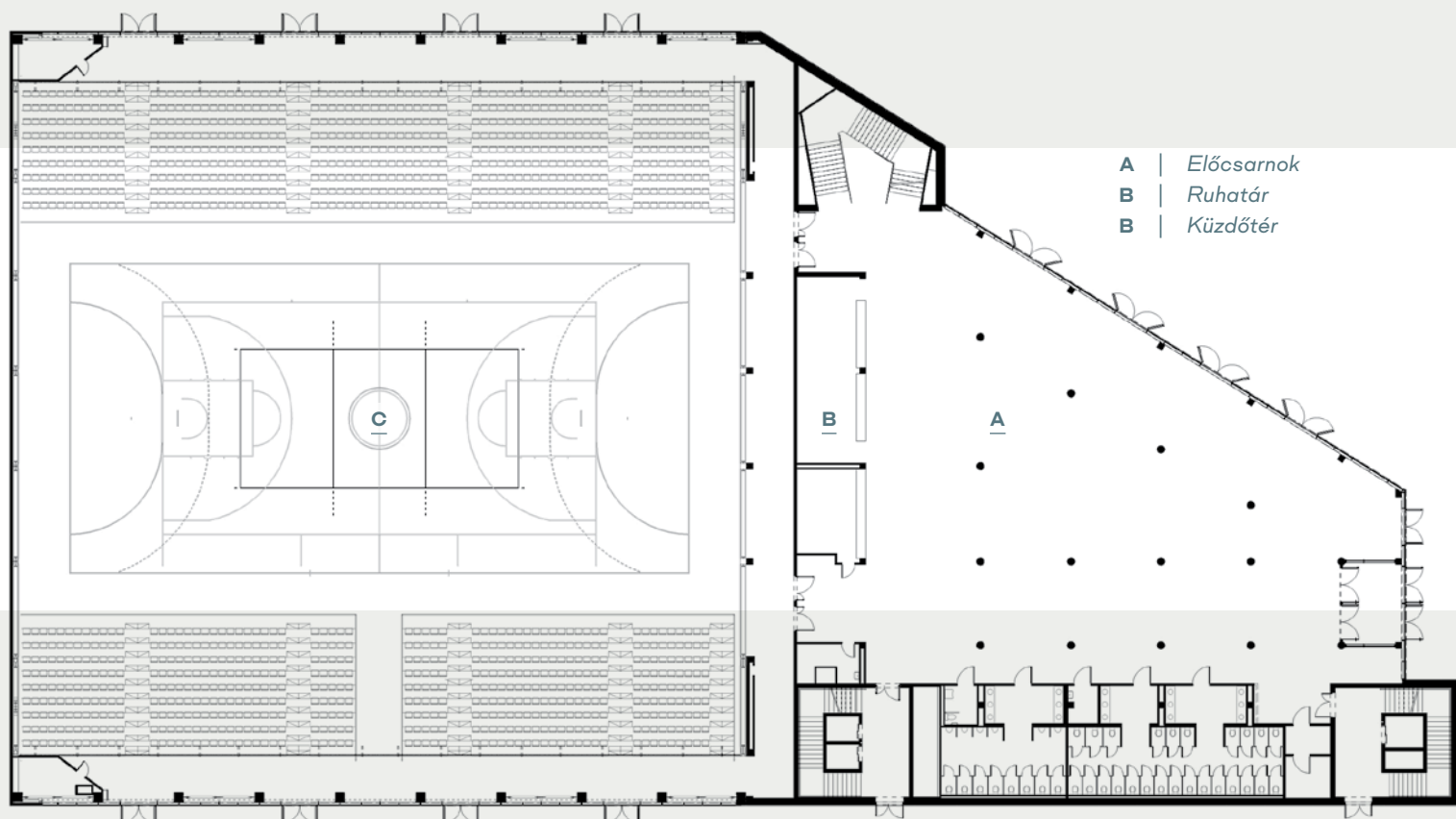

08

a folyamat. Mindez már kivitelezés közben. Így történhetett meg, hogy a jelentősen bővített, 1800 m²-es, 12 db mentőautót fogadni képes állomás egy előfüves atlétikai pálya alatt található.

—Érezhetően sok igény, funkció és kötöttség találkozik itt. Ezek rendszerében megtalálni a helyes megoldást, kompromisszumokat, nem könnyű feladat. Bízom benne, hogy az egyetem diákjai, tanárai megtalálják itt a helyüket, és az elkövetkező évek sportsikerei is igazolják majd a tervezők, építők munkájának eredményét!

07
08
09

09

- 07 Előcsarnok hullámzó lamellás álmennyezettel
- 08 Az előcsarnok fölépcsőháza
- 09 Földszinti alaprajz

IRODALOM / REFERENCES

- [1] Bemutakozás, történet, Magyar Testnevelési és Sporttudományi Egyetem [honlap], hozzáférhető: <<https://tf.hu/egyetem/bemutakozas-tortenet>> [utolsó belépés: 2024-01-22].
- [2] Fehér, Jolán Antónia: *Budapest Székesfőváros temetőinek története*, 1933, pp 78-79.
- [3] Nyáry, Erika: „Szívderítő minimalizmus: Arteixo Sportcsarnok, A Coruña, Spanyolország”, *Metszet*, Vol 3, No 5 (2012), pp 38-41.

FELELŐS ÉPÍTÉSZ TERVEZŐ: Kádár Mihály, Könözi Szilvia (TSPC Kft.) | MEGBÍZÓ: Magyar Testnevelési és Sporttudományi Egyetem | GENERÁLTERVEZŐ: TSPC Kft. | PROJEKTVEZETŐ ÉPÍTÉS: Faltusz Csaba (TSPC Kft.) | KIVITELEZÉSHELYI PROJEKTVEZETŐ ÉPÍTÉS: Bánhegyi Zsolt (TSPC Kft.). | ÉPÍTÉSZ MUNKATÁRSÁK: Fehér Orsolya, Gönye Péter, Hítró Enikő, Holics Tamás, Tarró-Papp Klaudia, Szalai Dóra (TSPC Kft.). | KIVITELEZÉSHELYI ÉPÍTÉS: Fehér Orsolya (TSPC Kft.) | CAD-MANAGER: Sente Zoltán (TSPC Kft.) | BELSŐÉPÍTÉSZ TERVEZŐ: Bach Péter, Halmai Dénes, Terbe Rita, Koch Lilla Boróka, B. Tóth Zsuzsanna (Formiconcept Kft.) | TARTÓSZERKEZETI TERVEZŐ: Fejér Szabolcs, Nagy Tamás Bajnok, Lakatos Janka Anna, Leipold Kolos, Nagy Dávid, Vincze István, Kiss Balázs, Csepregi Szabolcs, Szórád Miklós (TSPC Kft.) | ÉPÜLETSZERKEZET-TERVEZŐ: Nagy Károly (Épszerkinfo Kft.) | TÁJÉPÍTÉSZETI TERVEZŐ: Hencz Helga, Nusser Gabriella (Kertművek Kft.) | ÉPÜLETGÉPÉSZETI TERVEZŐ: Vörös Tamás (Perfect-Plan Kft.) | ÉPÜLETVILLAGOSSÁGI TERVEZŐ: Kapitor György (Zone-Plan Kft., TSPC Kft.) | KÜLSŐ KÖZMŰ: Kenyeres Bálint, Mihály Ferenc (Főmterv Mérnöki Tervező Zrt.), Szova Ákos, Megyesi Zoltán, Vrana Zsuzsanna (TSPC Kft.) | BIM: Dudás Bence (DudásStúdió Kft., TSPC Kft.) | GENERÁLKIVITELEZŐ: ZÁÉV Zrt.

ABSTRACTS

Köllő, Miklós: SUBJECTIVELY OBJECTIVE OPINION

Citation: Metszet, Vol 15, No 1 (2024), pp 8-17, DOI: 10.33268/Met.2024.1.1

NORMAFA SKI HOUSE, BUDAPEST, HUNGARY | Architects: **LEVENTE SZABÓ DLA AND ANDRÁS BARTHA DLA**

Good quality architecture may not look bad, good-looking architecture may not be of the best quality, which in turn might not require the services of a good architect.

The former ski lodge required the services of architects who recognised the need for a special type of historical building restoration and expansion, that retains the

original character and meaning of the place, yet relevant to current and future users. Informed by ski lodge or better still ski hut (hütte) culture the building lives on.

Ulf, Meyer: A SIGN OF THE TIMES

Citation: Metszet, Vol 15, No 1 (2024), pp 18-23, DOI: 10.33268/Met.2024.1.2

OLD AND NEW VALUES IN CONTEMPORARY ARCHITECTURE -THROUGH SOME EXAMPLES

How values old and new are expressed in contemporary architecture can be examined using examples which declare the end of the "starchitecture" age and the beginning of "value-based architecture".

This new architecture attempts to shape the built environment by considering user values, curiously often developed by large corporations, as flagship projects: The Spheres in Seattle, Booking HQ in

Amsterdam and CapitaSpring in Singapore are discussed as examples of this new approach.

Rein-Cano, Martin: CLIMATE CHANGE SPONGE CITY SKATE PARK

Citation: Metszet, Vol 15, No 1 (2024), pp 24-29, DOI: 10.33268/Met.2024.1.3

DOWNTOWN, HØJE TAASTRUP, DENMARK | Architects: **TOPOTEK 1, COBE**

In response to a competition to revive a 1970's development a former largely disused parking area has been reimagined as a public park. The project is considering rainwater management, improved green

areas and cross generational users. The park operates a different speeds or dynamics ranging from skateboarders, cyclists, and pedestrians. Surfaces and geometry reflect the user typology

projecting the idea of a bicycle user future which is being considered for other projects in the region. This type of project aims to improve urban spatial coding, parallel user groups and environmental impact.

Nagayama, Yuko: FOUNTAIN

Citation: Metszet, Vol 15, No 1 (2024), pp 30-35, DOI: 10.33268/Met.2024.1.4

KABUKICHO TOWER, TOKYO, JAPAN | Architects: **YUKO NAGAYAMA & ASSOCIATES**

In the post war years, the Kabukicho district of Tokyo was redeveloped as an entertainment district. This tower draws inspiration from a fountain previously located on the same site. The building's upper glazed facade, decorated with

ceramic-dot patterns represents the spray of the fountain. Below these, meticulously detailed ceramic-printed wave patterns adorn the glass surface, while arches drawn along the window perimeters using gradient shading express the motion of spouting

water. The lower part of the façade is made of cast aluminum, its lace-like pattern also incorporating traditional Japanese waveform motifs to create a translucent exterior.

Ware-Nagy, Orsolya-Bevk Perović Arhitekti: THE RECOVERED CITY SQUARE

Citation: Metszet, Vol 15, No 1 (2024), pp 36-41, DOI: 10.33268/Met.2024.1.5

NEW GALLERY, WIENER NEUSTADT, AUSTRIA | Architect: **BEVK PEROVIĆ ARHITEKTI**

The project deals with the issue of reconstruction and integration of historical layers into the life of the city - the historical complex, hidden for a long time, can be

experienced, and understood in its entirety, while accepting new programmatic definition. A new multipurpose hall has been integrated into the medieval fortress to

create a new cultural venue, improving the urban park and repairing the topographical silhouette of the city.

Yamanashi, Tomihiko: GREEN CITY WITH WOODEN STRUCTURES FOR THE ENVIRONMENT

Citation: Metszet, Vol 15, No 1 (2024), pp 42-47, DOI: 10.33268/Met.2024.1.6

W350 PROJECT, JAPAN | Architect: **TOMOHIKO YAMANASHI**

The goal of developing a 350m super high-rise timber tower as a symbol of future urban living research key solutions regarding current issues facing the global environment, nature, and sustainability.

This system will be a hybrid development of timber and steel structural elements which are designed in such a manner as to encompass fire prevention and seismic issues whilst reducing long term questions

of environmental impact. Dependency on an external green zone, planting, and urban vertical landscaping to enclose the building's core function will be paramount to the overall success of this scheme.

Bánhegyi, Zsolt: LOCAL PRACTICE

Citation: Metszet, Vol 15, No 1 (2024), pp 48-53, DOI: 10.33268/Met.2024.1.7

UNIVERSITY OF PHYSICAL EDUCATION AND SPORTS SCIENCES CSÖRSZ STREET BLOCK, BUDAPEST, HUNGARY | Architects:

MIHÁLY KÁDÁR AND SZILVIA KÖNÖZSI

Located at the intersection of Budapest's BAH Junction, one of the busiest road and tram nodes, the designers had to initially consider what could possibly happen here

in terms of developing a sports facility. Obviously, the road network poses questions of user safety, an existing ambulance station, and need for a university sports hall. The

answer is to develop an enclosed sports arena above the ambulance station which in turn shields the outdoor athletics field and football pitch from the traffic zones.